

Spreuken 4 : 23 (derde preek over secularisatie)

Wat is je grootste verlangen?

Lezen: Spreuken 4 : 20 – 27

Lukas 10 : 38 - 42

Tekst: Spreuken 4 : 23

Zingen: Opwekking 462

Zingen: Psalm 139 : 1 en 11

Zingen: Opwekking 281

Zingen: Opwekking 520

Zingen: Psalm 84 : 1 en 2

Collecte

Zingen: Psalm 84 : 6

Zegen

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus,

Naar de kern

Het aantal kerkgangers daalt. Kerkgebouwen worden gesloopt.

Daar begon de eerste preek over secularisatie mee. We zagen

ook dat we dit zelf niet tegenhouden. Laat we tot God bidden.

Hij kan het geloof bewaren.

De tweede preek liet iets zien van secularisatie in de politiek.

Het aantal christelijke partijen levert beduidend minder Tweede Kamerleden, dan 50 jaar geleden.

Ook nu weer is gebed nodig: Heilige Geest vervul ons huis, laat het niet leeg zijn. Dat we een tempel zijn van de Geest.

De secularisatie werkt zich breed uit in ons bestaan. Dat kon je aan beide voorbeelden zien. En wie er oog voor heeft, ziet het op nog veel meer plekken.

Vanmorgen de derde preek. We gaan naar de kern: waar komt secularisatie vandaan? Zit dat in het hoofd van mensen? In de wetenschap? Komt het bij de Universiteiten weg? Daar weten ze alles te beredeneren. Ze hebben theorieën over de wereld die zonder God ontstaan is. Ze kunnen God weg verklaren.

Vroeger zongen we van het onweer: de God der ere dondert, tegenwoordig wordt het verklaard als elektrische ontlading.

Zit het hem in de weelde van de mensen? Hoe rijker je bent, hoe minder je God nodig hebt, de mens van vandaag redt zichzelf wel?

Die ontwikkelingen van weelde en wetenschap doen wel wat met ons.

Maar voor de oorzaak gaan we een laag dieper. We zien breed om ons heen, dat mensen God minder nodig hebben. Hoe komen ze bij die grote vergissing? Wat brengt de mensen er toe, zich van geloof en kerk af te keren?

Dan moet je letten op het hart. We kijken naar de kern van ons bestaan.

Doen we dit op goed geluk? Zomaar eens kijken waar we op uitkomen? We laten ons leiden door de tekst. Spreuken 4 : 23: "Van alles waarover je waakt, waak vooral over je hart, het is de bron van je leven". De bron, de uitgangen van het leven. Het hart zit diep van binnen. Maar het weet de weg naar buiten te vinden. Het hart stuurt je ogen aan, denken, handen en woorden. Je staat midden in het leven. Hoe je dat leeft, heeft te

maken met de bron. Het hart. Daaruit komt je motivatie, je betrokkenheid op het leven voort. Het zet een stempel op hoe je leeft. Op Schiphol staat een **verkeerstoren**. In de toren wordt al het vliegverkeer van en naar dat vliegveld **geregeld** en aangestuurd. Je kunt zeggen: die toren is het hart van Schiphol. Zonder die toren geen vliegverkeer. Ons hart is een verkeerstoren van alles wat je doet, denkt, en zegt. De bron van het leven. We zijn hier bij onze diepste laag. Wat zit daar? Verlangen. Dat gaat dieper dan wat we willen voelen of denken. Wat een mens verlangt stuurt zijn ogen, handen, gedachten in een bepaalde richting. Je hebt zin in de vakantie volgende week. Dat brengt je op de gedachte: ik moet koffers gaan pakken, mijn paspoort niet vergeten, bergschoenen aanschaffen, heb ik de zonnecrème bij me? Het verlangen zet je in beweging. Nu zegt de tekst. Bewaak je hart, dat is dus: bewaak je verlangens.

Hartbewaking

In het ziekenhuis hebben ze een afdeling: **hartbewaking**. Ze houden precies de hartslag bij, de bloeddruk, en nog veel meer, op **schermen** kunnen ze dat aflezen. Als er iets niet goed gaat, krijgt de verpleging een signaal, ze staan direct bij je bed.

Waarom doen ze dat? Omdat je zwaar ziek bent. Lang niet elke patiënt komt terecht op de hartbewaking. Alleen speciale patiënten. Hartpatiënten. Zij moeten meer dan andere patiënten extra bewaakt worden. Het hart is in gevaar. Als het stopt met kloppen, sterft de patiënt. Vandaar die toeters en bellen, zoals we dat zeggen. Apparaten, waardoor de artsen en verplegers precies meten hoe het met je hart is.

Onze tekst gaat ook over hartbewaking. “Van alles waar je over waakt, waak vooral over je hart”. Er is van alles om te bewaken, daar begint de tekst mee. Je bent zuinig op speelgoed, het mag niet stuk; op je gereedschap, dat je elke dag gebruikt, op je sieraden. Er is zoveel waar je goed op past, en wat niet kapot mag. Dingen die veel voor je betekenen. Prima, zegt de Spreuk, wees zuinig. Op één ding moet je speciaal zuinig zijn: het hart. Hartbewaking. In het ziekenhuis ben je een uitzondering, lig je

op een speciale afdeling. Maar de Spreuk maakt geen uitzondering. Dit geldt voor iedereen. Niet voor een paar weken. Elke dag! Permanent. Elk hart is in gevaar.

Waar zit het gevaar in?

Heb jij hartbewaking nodig? Je hart is niet ziek. Je voelt je prima in orde. Goede conditie. Geen aanwijzing dat er iets mis is. Waar zit het gevaar?

Op de bodem van ons hart zitten verlangens. Meervoud. Op zich niks mis mee. Verlangen naar een ander huis, een nieuwe baan, rust, veiligheid, intimiteit. Verlangens maken het leven spannend, uitdagend. Zonder verlangens is het saai.

Toch kan het ook lastig worden. Het ene verlangen kan het andere in de weg zitten. **Augustinus**, die leefde rond 400, was als puber niet zo'n christen. Deed alles wat God verboden had. Tot hij Christus echt leerde kennen. Toen kwam het er voor hem op aan: wil ik mijn leven geven aan God? Dan moet ik mijn verlangens naar werelds genot opgeven. Hij had van het leven genoten. Op zo'n manier, dat zijn moeder veel tranen om hem

heeft gelaten en veel gebeden. Maar met Christus in zijn leven was alles anders. Augustinus werd verscheurd door verlangens. Hij werd tegen zichzelf uitgespeeld. Het gebeurde in zijn binnenste, zijn hart. "Toen ik ... aan het overwegen was om eindelijk de Heer, mijn God te gaan dienen, zoals ik me dat al lang had voorgenomen, toen was ik degene die wilde, ik degene die niet-wilde; ik was het; ik. En ik wilde niet ten volle en ik niet-wilde evenmin ten volle. Daarom vocht ik met mijzelf" Zijn hart was een arena van verlangens, die elkaar beconcurreren. Wanneer gaat dat mis? Als het verlangen naar prestatie het verlangen naar God wegdrukt. Je hecht meer aan waardering van mensen, dan aan acceptatie door God. Dan raakt het verlangen naar God op de achtergrond. Het wordt naar de rand gedrukt. Het kiepert over de rand heen, en dan ben je Hem kwijt. Het doet je niks meer. Verlangen naar God maakt je van binnen niet meer warm. Het zit er niet, er is geen verlangen naar God. Er gaat geen lichtje branden, er wordt niets warm van binnen; als het om God gaat zit er helemaal niks. Dát is secularisatie. Je loopt warm voor je carrière, voor je nieuwe

huis, maar geloof kan je niet meer boeien. Secularisatie, niet aanwijsbaar ergens buiten je. Maar ín je zelf diep van binnen. Zijn wij gesecculariseerd? Is ons hart ziek, doodziek? Het is geen verboden vraag. Het is iets, wat iedereen kan overkomen. Ook gelovige christenen. Dáárom zegt de tekst tegen iedereen: bewaak het hart! Dat bewaken zou kunnen beginnen met déze vraag: **“Wat zijn de verlangens die mijn leven richting geven? Welke verlangens bepalen mijn keuzes?”**

Verlangens in weer en wind

Hoe worden onze verlangens gevormd? Ze zitten diep van binnen. Ben jij de enige die daarover gaat? Is ons verlangen privé? De tekst zegt: je hart is de bron van het leven. Het hart kent de uitgangen, naar buiten. Maar bekijk het ook zo eens. Er komt heel wat van buiten naar binnen. Dat doet op allerlei manieren wat met onze verlangens. Modellen uit de showwereld, kunnen verlangens oproepen, jij wilt net zo leven als je idool. De BMW, geshowed met een mooie vrouw...wat doet dat met je van binnen? Ons verlangen zit niet veilig in de luwte, om

rustig te groeien. Verlangens verkeren in weer en wind, waaien dán die kant op, dan de andere. Van alle kanten krijgt het prikkels, waarop ons hart wel moet reageren. Als je dit of dat aanschaft, zal je leven voor altijd gelukkiger worden, zegt de reclame. De ene aankoop wordt nog mooier voorgesteld dan de andere. Alles om maar wat wakker te maken bij je. Er komt zoveel van buiten naar binnen, waar een mens van in verwarring raakt...soms weet hij het gewoon niet meer, waar hij goed aan doet en wat hij nog moet willen. Hoe zou een mens nog zijn hart bewaken tegen de invloeden van buiten?

Naar de Specialist

Worden wij voor deze bewaking op onszelf terug geworpen?

Hartbewaking in het ziekenhuis is iets voor specialisten. Zij weten hoe ze moeten ingrijpen.

Wij moeten het in deze tekst zelf doen. Vraagt onze tekst niet teveel? In de vorige 2 preken heb ik gezegd: denk niet dat wij de dingen onder controle hebben. Nu vraag ik weer: wie heeft zijn hart onder controle? Wie heeft de regie over zijn

begeerten? Hoe vaak zijn de verlangens ons te glad af. Voor je het weet, is het er: verlangen naar een compliment, naar waardering; je werkt om collega's te pleasen...je wilt de leukste van de klas zijn. Hou dat maar eens tegen. Je verlangen is vaak te sterk, gaat met je op de loop. Het is er, voor je er bewust van bent. Hoezo: waak over je hart? Hoe zullen wij controle houden over onze binnenkant? Zet de tekst ons niet op het verkeerde been?

Bewaken, zuinig zijn. Op sieraden ben je zuinig. Hoe doe je dat als je op vakantie gaat. Waar laat je je sieraden. Een idee: breng ze naar de bank, waar ze in een safe gedeponneerd worden. Dat is een goede manier van bewaken. In vertrouwde bewaring geven.

Hoe doen we dat met ons hart? Je brengt het weg. Naar een plek waar het safe is. Maar er is geen bank waar je terecht kunt. Er is maar één vertrouwd adres. God. Geef jezelf uit handen. Hij zegt: Geef Mij uw hart. Je geeft jezelf in verzekerde bewaring. Net als de beide vorige keren, gaan we het probleem niet zelf oplossen. We komen bij God uit. Hij is dé

Hartspecialist. Hij weet alles van hartbewaking, welke medicijn goed is voor ons. Daar gaan de vorige verzen over. Gods woorden, die je moet bewaren in het diepst van je hart. Ze sterken heel het lichaam als een medicijn (vers 22). De woorden van God werken genezend op je in. Sla de woorden van God op in je hart. Hoe werkt dat? Hoe deed Maria dat? Maria bewaarde al deze woorden van de herders, “en bleef erover nadenken” (Lukas 2 : 19). Er over nadenken, overwegen. Dan krijgt het de kans om vast te haken aan de binnenkant. Er samen over doorpraten, dat brengt je dingen te binnen. Je keert de woorden om en om, ze worden van jezelf. Dan gebeurt er iets moois. Die woorden van Spreuken...zijn niet zomaar woorden. Ze geven kennis, inzicht en wijsheid. Je krijgt door hoe het werkt met je verlangens. Je leert je zelf kennen, waar je gevoelig voor bent, wat je prikkelt, welke dingen je niet aan toe moet geven, welke dingen je beter niet kunt doen, hoe je met reclames om moet gaan. Zijn woorden ...versterken het verlangen naar Hem. Doe als Maria. Zij had het beste deel gekozen. Martha was druk met van alles en nog

wat. Daar ging ze in op. Maria wist wat het belangrijkste voor haar was: gaan zitten aan de voeten van de Heer, en luisteren naar zijn woorden. Dát is dé manier om je hart te bewaken. Laat het verzorgen door de Heer. Neem de woorden van Jezus ter harte. Laat ze diep indalen. Tot bij je verlangens.

Laat dán maar naar buiten komen, wat er diep van binnen zit.

Waar de omgeving seculariseert, kan er uit jouw hart iets goeds komen. Wat hebben wij in te brengen, zul je zeggen. Stelt niks voor. Probeer het. Het goed bewaakte hart, kan iets moois zijn in gezin, en kerk, heel je leven. Misschien gaan we de secularisatie een beetje tegen houden. God is sterk. Hij kan van jouw kleine en misschien wel bange hart, een bron van nieuw en rein leven maken. De omgeving opschonen.

Bewaken

Je hart bewaken; we leren vier dingen:

- Begin met de vraag: wat zijn de verlangens die mijn leven richting geven en mijn keuzes bepalen?

- Breng je hart bij God, als een kostbaar sieraad bij de bank in de safe;
- Wordt als Maria: zitten aan de voeten van de Heer (de tijd nemen voor Hem) en Hem uit laten praten. Denk na over hoe je dat voor jezelf gaat doen;
- Kruip niet in je schulp voor secularisatie; laat je hart vrijmoedig een bron zijn waar het leven met de Heer fris en helder uit vloeit en de omgeving vruchtbaar maakt.
- Helemaal tenslotte: hoe kunnen we ons verlangen naar God sterker krijgen? Daarover willen we een volgende keer horen, ergens in September. Met een preek over Psalm 84. Die gaan we vandaag al zingen. Kunt U de komende weken over nadenken. Amen.